

In reactie op:

Wetsvoorstel bovenbouw havo-vwo

Dit wetsvoorstel is pure vernietiging van onze Nederlandse culturele infrastructuur:

Voor leerlingen betekent dit dat kunst en cultuur weer een pretvak wordt en niet een vak waarin serieus aan de kunstzinnige ontwikkeling van de jonge mensen wordt gewerkt. Het is een misvatting dat de kwaliteit van onderwijs verbetert als er meer tijd wordt ingeruimd voor wiskunde en taalvakken, want zonder een goed ontwikkelde (ver)beelding en fantasie kan niemand slagen in deze vakken: een wiskundige hypothese of een goedlopende Nederlandse zin komen voort uit vindingrijkheid en voorstellingsvermogen. Dat zijn geen eigenschappen die je wel of niet hebt, dat ontwikkel je door veel kunst/cultuur te zien, te horen, te lezen en te ervaren. Daarmee voed je de 'beeldbank' van mensen, beelden en ervaringen waarnaar ze altijd kunnen refereren. Het maakt jongeren zelfverzekerder ('O, ik ben niet de enige die zulke gevoelens heeft!'), genuanceerder in hun mening ('Als je de situatie zó beschouwt, dan snap ik wel waarom het mis ging') en helpt ze bij het (mathematisch) analyseren van hun omgeving ('De basisvormen van een boom zijn een rechthoek en een cirkel of ovaal').

Voor docenten die de kunstvakken geven zou dit wetsvoorstel ook zeer nadelig uitpakken. Behalve dat het hoogstwaarschijnlijk een vermindering betekent van het aantal eft aan kunstvakken per school, ondermijnt het ook de geloofwaardigheid van de docent. Als het vak niet verplicht is en dus een pretvak wordt, hoe verkoop je je vak dan nog als iets serieus en noodzakelijk? Aan het imago van de kunstvakken is zeker tien jaar gewerkt door kunstsecties op alle middelbare scholen in het land. De Tweede Fase heeft een hele nieuwe impuls gegeven aan de toch wat saaie kunstgeschiedenis en traditionele tekenlessen. Tegenwoordig hebben bijna alle (cultureel georiënteerde) middelbare scholen een volwassen curriculum voor de kunstvakken. De creativiteit en het enthousiasme van docenten en leerlingen bij de ontwikkeling daarvan is enorm. Ik heb dat zelf mogen ervaren tijdens stages en studiedagen georganiseerd door Expertisecentrum Kunsttheorie. Het zou eeuwig zonde zijn om deze opgebouwde kennis en ervaring te laten versloffen of zelfs ongedaan te maken.

Dan zijn er nog de kunst- en cultuuraanbieders, de musea, muziekscholen, theaters, freelance kunstenaars, muzikanten en acteurs, enz. Zij zijn dankbare leveranciers van kunst en cultuur aan (middelbare) scholen en hebben zich in het afgelopen decennium voor een heel groot deel gefocust op educatie en participatie van jonge mensen. Dit is vaak onderdeel van vernieuwde bedrijfsvoering waarin publieksgerichtheid en het genereren van eigen inkomen centraal staat. De uitwisseling tussen scholen en kunstinstellingen en -organisaties verloopt vaak soepel, mede dankzij de inzet van de Cultuurpas, waardoor docenten en hun leerlingen voor een goede prijs van kunst en cultuur kunnen genieten. Veel docenten hebben langdurige contacten met kunstinstellingen, -organisaties en freelancers, waardoor de kwaliteit van onderwijs gegarandeerd wordt. Het minimaliseren van de vakken CKV en de beeldende vakken betekent dat kunstinstellingen en -organisaties belangrijke klanten en dus inkomsten verliezen. Dat is een enorme strop in tijden van economische crisis en verminderde subsidie-inkomsten.

Daarbij: als leerlingen niet meer via school in aanraking komen met kunst, zullen ze zich in hun volwassen leven ook niet snel interesseren voor welke kunst of cultuur dan ook. Over het verband tussen kunstonderwijs en cultuurparticipatie zijn genoeg onderzoeken te vinden.*

Over ongeveer 20 jaar zou dat betekenen dat er nog weinig over is van ons rijke Nederlandse kunst- en cultuurlandschap.

Voor mij persoonlijk zou deze wet betekenen dat ik mijn carrière als docent CKV en Kunstgeschiedenis niet kan starten. Ik ben deze zomer afgestudeerd als eerstegraads docent Kunstgeschiedenis. Ik ben me altijd bewust geweest van het feit dat er in mijn vakgebied niet zoveel werk is, maar als deze wet ingevoerd wordt zijn mijn kansen als starter nihil.

Daarom deze oproep: voer deze wet niet in! Er zou teveel kapot gaan, op het gebied van ons Nederlands erfgoed, in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de ontwikkeling van (jonge) mensen.

Miriam Kuikman

Eerstegraads docent Kunstgeschiedenis (inactief)

* Zie bijvoorbeeld het zeer uitgebreide Vlaamse onderzoek '[Participatie in Vlaanderen. Eerste analyses van de Participatiesurvey 2009](#)', uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse overheid.

Een van hun conclusies is: 'De onderzoekers hebben ook gekeken naar factoren die een effect kunnen hebben op cultuurdeelname. Dat de opleiding en de gezinssituatie een positief effect hebben, was al langer bekend. Voor het eerst hebben de onderzoekers in beeld gebracht dat cultuureducatie een grote rol speelt, los van andere factoren. Wie op school (actief of receptief) met cultuur geconfronteerd wordt, heeft meer kans later aan cultuur te participeren.'